Universitätsbibliothek Paderborn

Summmula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri Raymundi

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

Conditio impedit matrimoniu[m] quo ad ignorantes

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

.i.deluſum
Cum ſe deceptum videt atq; ſcienter ad eius
s^e cognoſcēdo eā carnalr s^e vir ancilla .i.vxor
Tranſeat amplexus ſemel iſte.fit hec ſua ſponſa
s^e eſt intelligendū
Sic econuerſo ſi nupſit libera ſeruo.

¶ Hic autor addit alios caſus de mrīmonio dicēs. ſi eēt aliqs nobilis ⁊ liber petēs vxorē nobilē ⁊ liberam.⁊ daret ſibi ancilla.quis ille liber cognoſcat eā carnaliter.dū ꝑceperit ſe deluſum pt reuocare mrīmoniū. Sꝫ duꝫ liber ſciuerit eā ancillā eſſe ⁊ deſuꝑ eā cognoſcat carnalr tūc ſtabit matrimoniū .nec pt reuocare.Silr eſt ſi aliqua nobilis vel libera ſumeret aliquem ſeruū ⁊ putaret habere liberū
☞ Circa lrām notādū.ꝙ tale impedimētū dr eſſe impedimentū ꝯditionis.⁊ cū hoc ꝯmittit error ꝑſone.vt patuit ſupra.
☞ Scdo notādū.ꝙ ille q̄ eſt ſeruilis ꝯditōis nō pt petere ſeparatōem a libera ꝓpter ꝯditōem.ſi aūt nobilis vel liber peteret tūc poſſet fieri ſeparatio Et ſilr ſi liber duxerit liberā quā putaret eſſe ancillā.tūc talis error nō pt dirimere matrimoniū
☞ Tercio notandū.ꝙ vir liber qui duxerit ancillā ⁊ cognouerit eaꝫ fore ancillā.ſi nō intendit eā retinere amplius non debet eam cognoſcere.qꝛ ſi eam cognoſcat poſt hoc.tūc eam repudiare nō pt.
☞ Quarto notādū.ꝙ ꝓpter iſtā ꝯditiōeꝫ ille q̄ ꝯtrahit cū aliqua de qua capit cautōem ⁊ fideiuſſores ꝙ ſit libera.⁊ tn̄ poſtea ꝑcipit eā eſſe ancillam pt iſte liber ſtatim ab ea ſeparari ſi vult
☞ Quinto notādū.ſi vir liber duceret ancillā quā putaret liberā.⁊ ipſe liber poſtq; ſciuerit fore ancillā eā cognoſceret carnalr.nō pt eā repudiare
☞ Ultimo notādū.ꝙ ꝯditio libertatis plus reſtringit hoiem q; aliud accñs. Etiā ꝓceſſus generatōis ꝓpter vilitatē carnis ſꝑ inclinat ad peſſimū.nā ſi aliq fuerit ſeruilis oīe generatū erit ſeruile.ergo talis ꝯditio potiꝰ impedit mrīmoniū. Etiā ꝑ ſeruitutē pt impediri finis matrimonij .ſ. ꝓlificatio.qꝛ ſeruꝰ eſt ſub poteſtate ſui dn̄i.vel ācilla ſub poteſtate ſue dn̄e ergo nō pt vir habere poteſtatē vxoris ſeruilis ꝯditōis niſi ꝯſentiente dn̄o
¶ Unde notandū.ꝙ duobꝫ modis liber nō pt repudiare ancillā ſi eā duxerit. Primo qn̄ ſcit eā eſſe ancillā.⁊ ergo dr lrā hoc remouendo (hanc putet eſſe ingenuā) Scdo ſi ignoraret eā eſſe ancillā ⁊ poſtea ſciuerit ⁊ tamē eque bn̄ cognoſcit eā carnalr verbis vel factis.tūc tenet eā iterū ſeruare.qꝛ qd ſemel placuit amplius diſplicere nō pt.et videtur placere ꝓpter carnalem copulam ſubſequutam

.i.mariꝰ .i.ad habitādū .i.vxor
Si vir eat romam manſurus ibi.ſua ſponſa
de iure s^e virū .i.nō tenet ſeḋ ſi peregrinat
Iure ſequetur eum.nuſq; ſi ſit peregrinus
.i.thoro legitimo
Si ſponſum thalamo ſuſceptum deſerit vxor

ſc aliq̄s talis vxor ſc maritū
Et fugit in clauſtrum. fugitiua redibit ad ipſum
.i. vero .i. ſigno .i. oſtēdi
Si certo poterit examine virgo probari
.i. probet
Sexus iuratus examinet hoc mulieris
.i. palpatōes .i. aſpectus
Per digiti tactus aut intuitus oculorum

¶ Hic autor oſtēdit alia documēta de matrimonio dicens. ſi aliq̄s exiret patriā relinquendo ꝓpriam vxorem alibi ꝯtrahens morā. tūc mulier tenet̄ ſequi virū. ⁊ hoc eſt verū ſi vir nō ſit vagabūdus ⁊ inſtabilis. vt ſunt ioculatores vel fiſtulatores. qꝛ ſi ſic eſſet tūc honeſta mulier non debet eum ſeq̄. Deinde ſubdit ſecūdū documētū. ſi aliquis ſponſus haberet ſponſaꝫ que prima nocte curreret de eo ⁊ intraret clauſtrū. tūc illa ſponſa fugitiua debꝫ redire ad virum. niſi ꝑ ꝯtactū membri ſeu ꝑ intuitum oculorum poſſꝫ certitudinaliter probari ꝙ eſſet virgo

☞ Circa lrām notandū. ꝙ ex quo vir eſt caput mulieris. ideo ſi vir intēdit habitare alibi. ſiue rome ſiue athenis. dummodo ipſe velit eſſe ſtabilis mulier honeſta ⁊ ꝓba tenetur ſequi virū. Si aūt vir eſſet inſtabilis ⁊ vagabūdus. tūc mulier nō obligat̄ eum ſequi. niſi voluntarie hoc velit facere vt faciūt vxores ioculatoruꝫ ⁊ phiſtulatorū ⁊c̄ijs. Et ſi in caſu vxor alicuius ioculatoris aut viri vagabūdi ſeu inſtabilis eum ſequi recuſaret nō poteſt aliquo iure ad hoc cogi.

☞ Scđo notādū. ꝙ ꝑ aſpectū corpis aliqua mulier pt̄ ꝓbare virginem et in iſto eſt potius ei credendū q̄ȝ viro. Et iſtā ꝓbatōem teſtari debēt honeſte mulieres q̄ diligēter hoc examinare debēt ꝑ tactū vel ꝑ viſum vt docet littera. Et ſi reptū fuerit ꝙ illa ſit virgo. tūc talis ſi velit intrare monaſteriū pt̄ manere in clauſtro ſponſo nolente. Si vero fuerit inuēta ꝙ ſit corrupta. tūc cogit̄ ad maritū ſuū redire

☞ Tercio notādū. ſtāte illo caſu ꝙ ſponſa diceret ſe eſſe virginē ⁊ ſpōſus dictaret oppoſitū dicēs ſe ipſam cognouiſſe carnalr̄. tūc dubitat̄ q̄d ſit faciēdum. Rn̄det̄ ꝙ iuratus ſexus mulierū dꝫ examinare ſpōſam ⁊ tūc ille mulieres debēt iuramēto affirmare q̄lis ſpōſa ſit. ⁊ ſi approbat̄ eſſe virgo pt̄ manere in clauſtro. ſi aūt corrupta fuerit tūc tenet̄ redire ad ſponſum

☞ Ultimo notādū. ꝙ rō ꝑme ꝑtis eſt. qꝛ ſm aplm̄ vir eſt caput mulieris. ergo mulier tenet̄ ſeq̄ virū ſicut cetera mēbra ſuū caput. ergo ꝯpellēda eſt mulier ad cohabitādū viro ſuo ⁊ ad ſequendū eū ſi alibi vult habitare et morā trahere. Sꝫ ſecus eſt ſi iuerit romā peregrinādi cauſa vel aliūde ad mercandū. qꝛ tūc nō neceſſe eſt mulierē ſequi virū niſi velit hoc ex ꝓpria voluntate facere. ergo dicit littera (nuſq̄ȝ ſi ſit peregrinus) Itē pro ſecundo caſu ſciendū. ꝙ q̄ȝuis virgo deſponſata eſſet vel etiā in lecto cū viro dormiuerit. ſi nō eſt cognita carnaliter ab eo pt̄ intrare religionem. vt ſepius ſuperius dictum eſt. ſed poſt copulam carnalem non poteſt intrare religioneꝫ. quia iura fauent magis religioni q̄ȝ matrimonio. quia illi magis fauent q̄d plus congruit ſaluti anime. Sed religio ex quo ei annexa eſt continentia

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN